

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
DREJTORIA E PËRGJITHSHME E HARMONIZIMIT TË KONTROLLIT
TË BRENDSHËM FINANCIAR PUBLIK
DREJTORIA E HARMONIZIMIT TË AUDITIMIT TË BRENDSHËM

24641
Nr. _____ prot.

Tiranë, më 31.12.2020

URDHËR

Nr. 345, datë 31.12.2020

PËR

**“MIRATIMIN E PROGRAMIT TË TRAJNIMIT TË VIJUESHËM PROFESIONAL
PËR AUDITUESIT E BRENDSHËM NË SEKTORIN PUBLIK PËR VITIN 2021”**

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë, nenit 20 të ligjit nr.114, datë 22.10.2015 “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik” dhe pikës 4 të nenit 8, si dhe germës f), të pikës 1, të nenit 12, të “Rregullores së trajnimit të vijueshëm profesional të audituesve të brendshëm në sektorin publik”, e miratuar me urdhër nr.3, datë 08.01.2016 të Ministrit të Financave, të ndryshuar, me propozim të Drejtorisë së Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik,

U R D H Ë R O J:

1. Miratimin e Programit të Trajnimit të Vijueshëm Profesional për audituesit e brendshëm në sektorin publik për vitin 2021, sipas dokumentacionit bashkëlidhur këtij urdhri.
2. Ngarkohet Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm, Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm në sektorin publik dhe Drejtoria e Përgjithshme Ekonomike dhe Shërbimeve Mbështetëse për zbatimin e këtij urdhri.
3. Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe publikohet në faqen zyrtare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë.

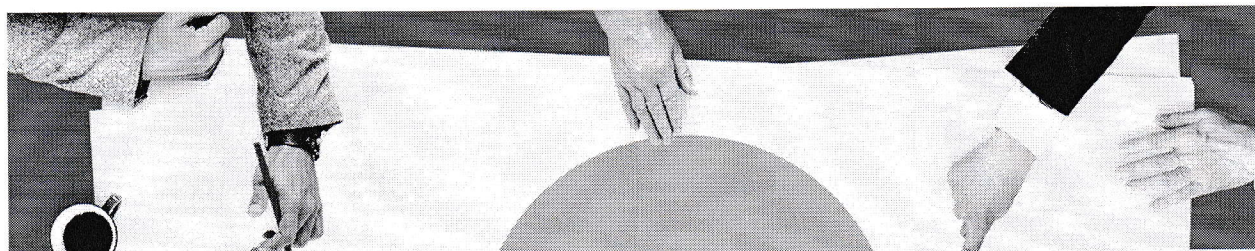
MINISTËR

Anila DENAJ

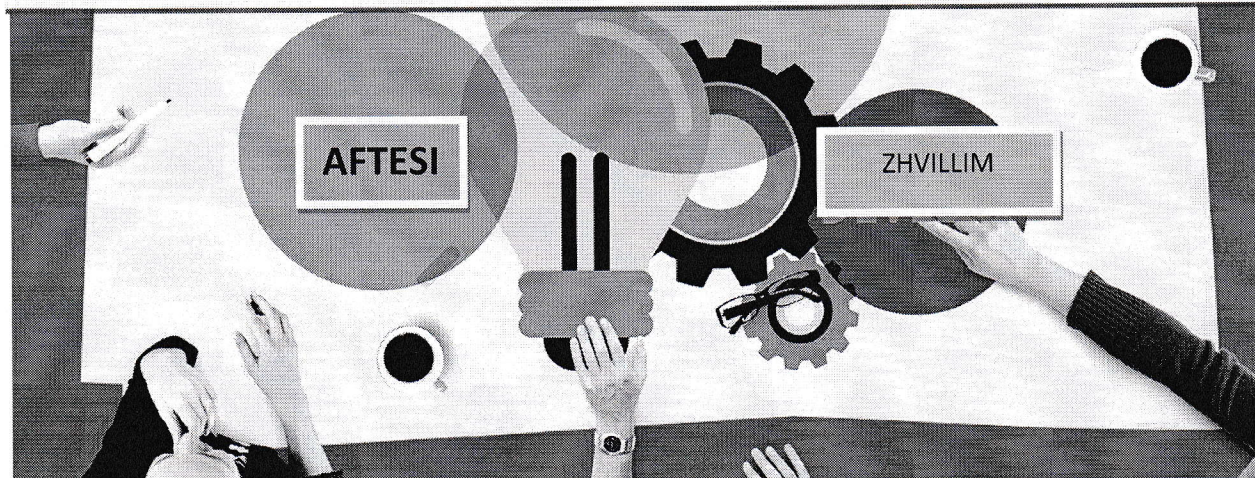

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
DREJTORIA E PËRGJITHSHME E HARMONIZIMIT TË KONTROLLIT
TË BRENDSHËM FINANCIAR PUBLIK
DREJTORIA E HARMONIZIMIT TË AUDITIMIT TË BRENDSHËM

PROGRAM I TRAJNIMIT TE VIJUESHEM PROFESIONAL

TRAJNIMI

VIJUESHËM PROFESIONAL

PËR AUDITUESIT E BRENDSHËM

NË SEKTORIN PUBLIK PËR VITIN 2021

Tirane, Dhjetor 2020

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCËVE DHE EKONOMISË
DREJTORIA E PËRGJITHSHME E HARMONIZIMIT TË KONTROLLIT
TË BRENDSHËM FINANCIAR PUBLIK
DREJTORIA E HARMONIZIMIT TË AUDITIMIT TË BRENDSHËM

.....	1
TRAJNIMI	1
VIJUESHËM PROFESIONAL.....	1
PËR AUDITUESIT E BRENDSHËM.....	1
NË SEKTORIN PUBLIK PËR VITIN 2021.....	1
HYRJE.....	3
I. PËRMBAJTJA, QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT E ZHVILLIMIT PROFESIONAL.....	5
II. METODOLOGJIA E TRAJNIMIT.....	8
III. VLERËSIMI I NEVOJAVE PËR TRAJNIM.....	9
Tematika e Trajnimit.....	10
Moduli parë : Menaxhimi i Financave Publike.....	10
Moduli i Dytë : Qasja, metodat dhe udhezues specifike te auditimit.....	11
Moduli trete : Menaxhimi Projekteve, auditimi i fondeve te asistences se BE.....	12
III.1 VLERËSIMI I BURIMEVE TË TRAJNIMIT.....	12
III.2 Grupet e synuara.....	13
IV. CIKLI DHE DREJTUESIT E TRAJNIMIT	13
VI. VLERËSIMI I PERFORMANCËS SË PROCESIT TË TRAJNIMIT.....	14
VII. MONITORIMI.....	14

HYRJE

Si pjesë integrale e menaxhimit financiar të qeverisjes dhe si një instrument efektiv për përmirësimin e performancës në sektorin publik, kërkesa për përgjegjshmëri të lartë dhe transparencë më të madhe brenda qeverisjes ka rritur nevojën për më shumë informacion rreth programeve dhe shërbimeve publike, për më shumë profesionalizëm në përmbushjen e misionit të auditimit të brendshëm, për të sjellë vlerë të shtuar. Si rrjedhojë, kjo do të sjellë dhe interes më të rritur dhe ndërgjegjësim nga ana e titullarëve për vlerën e këtij funksioni, rolin dhe shërbimet që auditimi i brendshëm mund t'i sjellë drejtimit të institucionit dhe qeverisjes publike në përgjithësi. Zhvillimet e shpejta dhe kërkesat në rritje për një qeverisje të mirë, me përgjegjshmëri të lartë dhe transparencë të sektorit publik kanë vendosur auditimin e brendshëm gjithashtu nën presion për t'u përshtatur me një mjedis me ndryshim të shpejtë. Auditimi i brendshëm luan një rol të rëndësishëm në këto zhvillime dhe për më tepër duhet të jetë një mbështetës i vlefshëm për t'iu përgjigjur kërkesave dhe sfidave që sjell zhvillimi dhe ndryshimi.

Situata pa zakontë e vitit 2020, vendosi para auditimit të brendshëm pritshmëri dhe kërkesa të reja të cilat mbartin shumë risqe dhe që kërkojnë ndërmarrjen e veprimeve dhe iniciativave të reja që të mundësojnë përmbushjen e pritshmërive të publikut në lidhje me përdorimin e fondeve të taksapaguesve.

Në përmbushje të misionit të tij si një veprimtari e pavarur që jep siguri objektive dhe ofron këshillim për menaxhimin e projektuar për të shtuar vlerën e për të përmirësuar veprimtarinë e njësisë publike, auditimi i brendshëm duhet të formojë, ruajë dhe zhvillojë vlerat dhe aftësitë profesionale, duke siguruar që në çdo rast veprimtaria audituese të kryhet në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Brendshëm të pranuar.

Në vazhdimësi kërohet të sigurohet që audituesit e brendshëm të kenë kapacitetet e nevojshme dhe të zotërojnë aftësi profesionale dhe etike të tilla që të bëjnë të mundur të përmbushin përgjegjësitë e tyre dhe të kryejnë veprimtarinë e auditimit të brendshëm në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të IIA-së për Praktikën Profesionale të Auditimit të Brendshëm si kërkesë thelbësore të misionit.

Standardet e Auditimit të Brendshëm kërkojnë që: *"...Audituesit e brendshëm duhet të zotërojnë njohuri, aftësi dhe zotësi të tjera të nevojshme, për të përmbushur përgjegjësitë individuale. Aktiviteti i auditimit të brendshëm bashkërisht duhet të zotërojë ose të fitojë njohuritë, aftësitë dhe zotësitë e nevojshme për të përmbushur përgjegjësitë përkatëse..."*

Ndërtimi dhe zhvillimi i kapaciteteve të auditimit të brendshëm në sektorin publik, i realizuar nëpërmjet certifikimit dhe trajnimit të vijueshëm të detyrueshëm si pjesë e skemave të zhvillimit profesional të stafit, mbetet një nga detyrat kryesore të cilësuara dhe në misionin e Drejtorisë së Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm. Përpjekjet në këtë drejtim kanë synuar përmbushjen e kërkesave të standardeve po ashtu dhe kuadrit ligjor e nënligjor që mbështet veprimtarinë e auditimit të brendshëm në sektorin publik.

Drejtoria e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm (DH/AB) bazuar në nenin 20, të ligjit nr.114, datë 22.10.2015 "Për auditimin e brendshëm në sektorin publik", zhvillon çdo vit Program për trajnimin e vijueshëm profesional të audituesve të brendshëm të punësuar në sektorin publik, i cili promovon shkëmbimin e eksperiencave dhe përditësimin e njohurive lidhur me përcaktimet në bazën ligjore rregullatore dhe në standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të pranuar.

Edhe pse bazat e zhvillimit të kapaciteteve të auditimit të brendshëm kanë një histori zhvillimi disavjecare, trajnimi i vijueshëm profesional për vitin 2020 paraqiti një mënyrë të ndryshme të të punuarit dhe evoluimit të profesionit më strategjike, elastike, si pjesë integrale e zhvillimit të përgjithshëm strategjik si dhe më të aftë për t'iu përgjigjur pritshmërive ndaj auditimit të brendshëm publik, Gjatë vitit 2020, situata e pandemisë COVID-19 imponoi zhvillimin e procesit të trajnimit në distancë nëpërmjet mjeteve elektronike (platformave online). Për këtë qëllim, Ministri i Financave dhe Ekonomisë miratoi ndryshmet e nevojshme të kuadrit rregullator dhe procedurave të trajnimit me qëllim përshtatjen e kërkesave me mundësitë që ofron infrastruktura aktuale për zhvillimin e trajnimeve.

Ndryshimet konsistuan gjithashtu ruajtjen e një qasje trajnimi e cila të mos cënonte cilësinë e trajnimeve dhe njëkohësisht të arrihen objektivat dhe pritshmëritë lidhur me efektivitetin e trajnimeve. Drejtoria e Harmonizimit u përball me sfida të cilat vështirësuan deri në një masë të caktuar rrjedhën normale të organizimit të trajnimeve në formën e tyre klasike. Trajnimet për zhvillimin e vijueshëm profesional u ofruan të plota për Modulin e parë dhe të dytë, sipas Programit Vjetor të miratuar nëpërmjet 48 orëve të trajnimit online të shtrira në periudhë 6 javore. Këto trajnime u ndoqën nga rreth 260 auditues të brendshëm duke përmbushur kështu dhe detyrimin e ndjekjes së jo më pak se 40 orë trajnimi në vit të nevojshme këto për të siguruar vazhdimësinë e formit profesional, përditësimin e njohurive dhe aftësimin e audituesve për të siguruar auditime me cilësi të lartë dhe për të përmbushur misionin e audituesit me profesionalizëm.

Drejtoria e Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm synon forcimin e strukturimit të sistemit të edukimit profesional nëpërmjet: certifikimit të audituesve të brendshëm në sektorin publik si dhe zhvillimit të vazhdueshëm të kapaciteteve audituese.

I. PËRMBAJTJA, QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT E ZHVILLIMIT PROFESIONAL

Audituesit e

brendshëm duhet të

zgjerojnë njohuritë,

të rrisin aftësitë dhe

zotësitë e tjera të

tyre nëpërmjet

zhvillimit të

vazhdueshëm

profesional.

Trajnimi i vijueshëm profesional i audituesve të brendshëm në sektorin publik ka si qëllim që nëpërmjet përditësimit të njohurive në fushën e auditimit të brendshëm, përshtatjes së aftësive të audituesve me standardet ndërkombëtare dhe praktikatat më të përparuara të punës të sigurojnë ofrimin e një shërbimi auditimi sa më cilësor, si dhe adresimin e përmirësimeve të nevojshme me anë të komunikimit të rezultateve për çdo angazhim auditimi të kryer në njësinë publike ku ata zhvillojnë këtë veprimtari.

Programi i zhvillimit profesional synon të ndërtojë kapacitetet e nevojshme audituese për të qenë aktorë efektivë dhe që t'i përgjigjen me sukses sfidave aktuale dhe të reja. Ruajtja e kompetencës profesionale, kur audituesve iu duhet të përballen me sfida të mëdha, nxjerr si kërkesë të domosdoshme që vetë audituesit të krijojnë dhe mbajnë një qasje të "krijimit të kulturës së të mësuarit". Trajnimi dhe zhvillimi i audituesve duhet të sigurojnë një bazë të njohurive, aftësive dhe vlerave profesionale, e cila u mundëson atyre të zhvillohen në vijimësi dhe t'iu përshtaten ndryshimeve gjatë gjithë jetës së tyre profesionale.

Qëllimi, objektivat dhe aktivitetet e parashikuara në këtë Program të Trajnimit të Vijueshëm Profesional, reflektojnë në mënyrë korrekte kërkesat për implementim të Standarteve 1200 – Aftësia dhe Kujdesi i Duhur Profesional, 1210 – Aftësia dhe 1220 – Kujdesi i duhur profesional, Ligjit nr.114, datë 22.10.2015 "Për auditimin e brendshëm në sektorin publik", neni 20 "Trajnimi i vijueshëm profesional i audituesve të brendshëm", si dhe në Manualin e Auditimit të Brendshëm ku përcaktohet se: "Të gjithë audituesit e certifikuar në detyrë, të përcaktuar në shkronjat "b" dhe "c", të pikës 2, të nenit 11, të ligjit për auditimin e brendshëm, i nënshtrohen trajnimit të vijueshëm profesional, të paktën 80 orë në dy vjet".

1210 – Aftësia:

Audituesit e brendshëm

duhet të zotërojnë

njohuri, aftësi dhe zotësi

të tjera të nevojshme, për

të përmbushur

përgjegjësitë

individuale. Aktiviteti i

auditimit të brendshëm

bashkërisht duhet të

zotërojnë ose të fitojë

njohuritë, aftësitë dhe

zotësitë e nevojshme për

të përmbushur

përgjegjësitë përkatëse.

1210. A1 – Drejtuesi i

auditimit të brendshëm

nuk duhet të pranojë

angazhimin e këshillimit

ose të marrë ndihmë dhe

këshillim kompetent nëse

audituesit e brendshëm

nuk kanë njohuritë,

aftësitë ose zotësitë e

tjera të nevojshme për të

kryer plotësisht ose

pjesërisht angazhimin

Qëllimi i Programit konsiston në zhvillimin e vazhdueshëm të kompetencave profesionale të audituesve të brendshëm, si dhe integritit të këtyre kompetencave në punën audituese për të bërë të mundur të mësuarit në nivel institucional.

Për të arritur këtë, DH/AB do të sigurojë që i gjithë stafi auditues, subjekt i kërkesave ligjore dhe standardeve profesionale, të fitojë aftësi dhe kapacitete profesionale për t'iu përgjigjur kërkesave të këtij ambjenti që ndryshon vazhdimisht. Duke përshtatur të mësuarit, zhvillimin profesional me kërkesat në rritje e në ndryshim të profesionit, Programi i Trajnimit të Vijueshëm ka si qëllim të sigurojë që audituesit e brendshëm përmes përvojës, të zhvillohen profesionalisht në vijimësi, të përdorin teknikat sistematike të përditësuara të zgjidhjes së problemeve dhe të transferojnë njohuritë në mënyrë të shpejtë dhe efikase tek njëri-tjetri (lidhja Teori – Praktikë).

Nëpërmjet këtij programi trajnimi synohet të arrihet forcimi i rolit të auditimit të brendshëm, për të ofruar një shërbim sa më cilësor dhe eficient në njësinë publike ku ai funksionon, qëllim i cili do të përmbushet edhe me përditësimin e vazhdueshëm të njohurive të audituesve të brendshëm në këtë fushë.

Respektimi dhe zbatimi i standardeve ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të pranuar dhe praktikave më të mira konsiderohen prioritet i rëndësishëm i veprimtarisë audituese dhe sfidë e vazhdueshme e cila rrjedh edhe nga zbatimi i rekomandimeve për zhvillimin e kapaciteteve audituese në sektorin publik të adresuara nga organizma ndërkombëtare.

Në përputhje me sa më sipër, DH/AB ka përcaktuar objektivat e zhvillimit profesional për periudhën të cilat synojnë:

- Sigurimin e trajnimeve për audituesit e brendshëm si një qasje e qëndrueshme, e aftë t'i mundësojë stafit ruajtjen dhe rritjen e vazhdueshme të aftësive, dijeve dhe zhvillimin profesional të audituesve.
- Inkurajimin e shkëmbimit të njohurive dhe eksperiencës, në mënyrë që audituesit të kenë akses në praktikat më të mira të fushës së auditimit në sektorin publik dhe zbatimit të tyre në praktikën e punës.
- Rritjen e kontributit për menaxhimin efektiv të financave publike duke sjellë shembull të profesionalizmit, integritetit dhe etikës.

1210.A2 – Audituesit e brendshëm duhet të kenë njohuri të mjaftueshme për të vlerësuar rrezikun e mashtrimit dhe mënyrën se si drejtohet ky rrezik nga organizata, por nuk pritet të kenë ekspertizën e një personi, përgjegjësia parësore e të cilit është të zbulojë dhe hetojë mashtrimin

1210. A3 – Audituesit e brendshëm duhet të kenë njohuri të mjaftueshme për rreziqet dhe kontrollet kyçe të teknologjisë së informacionit dhe teknikat e disponueshme të auditimit të bazuara në teknologji.

Realizimi i këtij programi trajnimi do të mbështesë objektivat e auditimit të brendshëm që përfshijnë:

- a) Rritja e cilësisë së performancës së veprimtarisë audituese në funksion të plotësisë të objektivave të përcaktuara për menaxhimin e riskut dhe efektivitetin e kontrolleve të brendshme të vendosura në njësinë publike;
- b) Forcimi i rolit të drejtuesit të njësisë së auditimit gjatë kryerjes së çdo angazhim auditimi për respektimin e kërkesave të standardeve ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të pranuar përfshirë planifikimin dhe raportimin vjetor si dhe sigurimin e cilësisë;
- c) Forcimi i rolit të auditimit të brendshëm në identifikimin dhe vlerësimin e riskut të mashtrimit dhe korrupsionit dhe vlerësimin e kontrolleve të lidhura.
- d) Pajisjen e audituesve të brendshëm me njohuri dhe aftësi të reja lidhur me qasjen e auditimit, me qëllim aftësimin e tyre për të ofruar cilësi dhe vlerë në auditimet e tyre.
- e) Rritja e efektivitetit të auditimeve nëpërmjet ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve të auditimit;
- f) Njohja e audituesve të brendshëm të njësive publike që zbatojnë projekte të financuara nga programet e Bashkimit Evropian (BE), me zhvillimet e reja për të siguruar një opinion sa më cilësor për efektivitetin e menaxhimit të këtyre fondeve duke vlerësuar zbatimin e ligjshmërisë dhe eficientë e përdorimit të tyre në përputhje me rregulloret dhe direktivat e BE.

II. METODOLOGJIA E TRAJNIMIT

Trajnimi do të formulohet dhe organizohet duke u mbështetur në praktikat më të mira të trajnimit dhe mësimdhënies. Njerëzit janë të ndryshëm, ata mësojnë, marrin informacion dhe komunikojnë në mënyra të ndryshme. Mbi këtë bazë, Programi i Trajnimit përcakton si shumë të rëndësishme metodologjinë e trajnimit.

Ekziston një kuadër i gjerë i metodologjive të trajnimit në thelbin e të cilave qëndron parimi i dhënies formë të trajnimit sipas nevojave dhe mundësive aktuale, duke filluar që nga aplikimi i rasteve studimore apo ndarja e roleve të cilat u mundësojnë pjesëmarrësve të aplikojnë njohuritë dhe aftësitë e fituara gjatë trajnimit në praktikën e tyre të punës.

Përgjithësisht metodologjia e trajnimit i referohet qasjes së 4 Pyetjeve (4 E), duke ndjekur një rend të paracaktuar të zhvillimit të trajnimit:

- a) Pse – që përcakton arsyen e kryerjes së trajnimit duke nxitur ndërveprimin , motivimin për pjesëmarrje;
- b) Çfarë – duke dhënë informacion dhe që i referohet mësimdhënies;
- c) Si – duke i treguar dhe pyetur se si funksionon në praktikë, në këtë mënyrë pjesëmarrësit kthehen në aktivistë;
- d) Çfarë nëse – duke i mundësuar pjesëmarrësve të vlerësojnë, pra arrijnë në konkluzione dhe njëkohësisht të mendojnë në nivel të së ardhmes.

Duke synuar rritjen e efektivitetit të trajnimeve dhe qasjen e trajnimit të orientuar drejt rezultateve, praktikat kanë treguar se trajnimet me prezantime gradualisht duhet të shoqërohen me teknika të tjera të cilat e bëjnë trajnimin më interaktiv dhe çdo pjesëmarrës të ndjehet palë e barabartë. Gjithashtu, metodat interaktive sigurojnë shkallë më të lartë kontributi të secilit individ dhe informacion të dobishëm për mënyrën e organizimit në të ardhmen.

Programi i trajnimit do të zhvillohet i fokusuar në format e paraqitura më poshtë:

- a) *Nxitja e pjesëmarrjes aktive.*

Prezantimi i temave nëpërmjet transmetimit të njohurive nga trajneri tek audituesit e brendshëm, si dhe zhvillimi i bashkëbisedimit aktiv bazuar në pyetje të cilat nxitin diskutim, vlerësohet si mënyrë efikase për përvetësimin e njohurive të ofruara gjatë fazave të trajnimit.

b) *Rastet Studimore.*

Zhvillimi i rasteve studimore për temat që do të trajtohen në zbatim të këtij programi vlerësohet si domosdoshmëri për të motivuar audituesit që të jenë pjesëmarrës aktivë dhe të shprehin opinionin e tyre apo të japin zgjidhje për situatat konkrete dhe hipotetike të prezantuara.

c) *Materialet e përgatitura për t'u prezantuar në trajnim.*

Përzgjedhja e kujdesshme e informacionit, si dhe hartimi i prezantimeve të përshtatshme për trajnim vlerësohet si faktorë i rëndësishëm në suksesin e trajnimit. Informacioni i prezantuar do të jetë plotësim i njohurive që ju shërbejnë audituesve pjesëmarrës jo vetëm gjatë trajnimit, por edhe në rastet kur është domosdoshmëri aplikimi i këtyre njohurive në praktik.

Trajnimi i konceptuar të kryhet duke aplikuar punën në grup për trajtimin e rasteve studimore të hartuara nga trajnerët lektor i jep hapësirë të gjerë diskutimit të problematikave të rëndësishme të prezantuara nga vetë audituesit pjesëmarrës, duke bërë të mundur shkëmbimin e eksperiencave ndërmjet kolegësh dhe ofruar zgjidhje të larmishme të situatave specifike.

Megjithatë , në kushtet e hartimit të këtij Programi, përdorimi i metodave të trajnimit do të marrë në konsideratë kufiimet e organiimit të trajnimit në përputhje me Urdhërat dhe Udhëimet e Qeverisë për këtë qëllim.

Në kushtet e ofrimiy të trajnimeve online , përdorimi i rasteve studimore dhe puna ne grup është e limituar, sikurse dhe diskutimet dhe pjesëmarrja interaktive. Infrastruktura mundëson këtë deri në një masë të caktuar. Kjo është reflektuar në Aneksin 1 “ Plani Trajnimit të Vijueshëm Profesional për vitin 2021”

III. VLERËSIMI I NEVOJAVE PËR TRAJNIM

Në përgatitjen e Programit të Trajnimit të Vijueshëm Profesional të audituesve të brendshëm janë konsideruar:

a) Identifikimi i nevojave:

1. Kush ka nevojë të trajnohet; dhe
2. Çfarë trajnimesh janë të nevojshme.

b) Vendosja e prioriteteve për plotësimin e nevojave të identifikuara.

c) Monitorimi dhe vlerësimi i zbatimit të Programit dhe vlerësimi i performancës së trajnimit.

Drejtoria e Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm duke e vlerësuar aftësimin profesional të stafit drejtues dhe auditues si faktor të rëndësishëm në ngritjen e nivelit të shërbimit të auditimit në njësitë publike në program i ka kushtuar hapësirë të veçantë përmbushjes së nevojave për trajnim të identifikuar nga vetë njësitë e auditimit të brendshëm.

Identifikimi i këtyre kërkesave për trajnim është bërë nëpërmjet shqyrtimit të:

- a) tematikave të sugjeruara në formatin standard të planit vjetor të konsoliduar, në të cilin përcaktohen tematikat e kërkuara nga çdo njësi e auditimit të brendshëm;
- b) tematikave të sugjeruara në formularin e vlerësimit plotësuar nga të gjithë audituesit e brendshëm gjatë trajnimit të vijueshëm profesional 2020;
- c) vlerësimeve të jashtme për veprimtarinë audiuese të kryera nga DH/AB gjatë vitit 2020;
- d) rekomandimeve të adresuara nga organizma ndërkombëtare për zhvillimin e kapaciteteve audiuese në sektorin publik;
- e) propozimeve konkrete në ëorkshop-ët e organizuar për fushat në të cilat është e domosdoshme të përditësohen e plotësohen njohuritë.

Tematika e Trajnimit

Në përfundim të procesit të identifikimit dhe analizës së nevojave për trajnim të audituesve të brendshëm në detyrë në Njësitë e Auditimit të Brendshëm në sektorin publik, temat që kërkojnë vëmendje dhe për t'u vendosur në prioritet të Programit të Trajnimit të Vijueshëm Profesional për vitin 2021 do të përfshijnë tre modulet kryesore :

Moduli parë : Menaxhimi i Financave Publike (5 tema x 2orë = 10 orë trajnimi në total)

Moduli dytë : Qasja auditimit, metodologji dhe teknika; (5 tema x 4 orë = 20 orë trajnimi në total)

Moduli tretë : Menaxhimi Projekteve, auditimi i fondeve te asistences se BE; (5 tema x 2orë = 10 orë trajnimi në total)

Programi do të ketë në përmbajtje të tij tema që trasmentojnë informacion dhe risi në fusha që kanë lidhje me:

Moduli parë : Menaxhimi i Financave Publike

- a) Kuadri Programit Buxhetor Afatmese. Duke prezantuar etapat e përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm (PBA) proceset, rolin dhe përgjegjësitë e aktorëve të përfshirë në të bazuar në shpjegimin e parimeve, rregullave dhe procedurave të përcaktuara në legjislacionin parësor dhe dytësor të menaxhimit të sistemit buxhetor shqiptar.

Prezantimi i PBA-së si instrument për harmonizimin e buxhetit me politikat sektoriale të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim (SKZHI), përfaqëson një prej arritjeve më të rëndësishme të reformës së Financave Publike dhe në këtë kuptim hartimi i këtij dokumenti sa më realist, cilësor dhe të qëndrueshëm ndihmon në realizimin e politikave strategjike të zhvillimit të vendit.

Në këto kushte, përditësimi i njohurive të audituesve të brendshëm lidhur me metodologjinë e përgatitjes së PBA-së, proceset e punës në fazat e hartimit dhe zbatimit të buxhetit do të përmirësojë cilësinë e angazhim auditimeve që do të kryhen në këtë fushë, si dhe cilësinë e rekomandimeve që do të adresohen.

- b) Strategjia për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura dhe monitorimi i tyre. Një nga problematikat më të nxehta për të siguruar batimin efektiv të buxhetit të shtetit është monitorimi i detyrimeve të prapambetura në nivel makro nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë dhe njëkohësisht në nivel institucioni. Ligji organik Buxhetit si dhe udhëimet e nxjerra nga MFE përcaktojnë procedura dhe rregulla jo vetëm për parandalimin e krijimit të detyrimeve të prapambetura por dhe për monitorimin e tyre.

Auditimi i brendshëm luan një rol efektiv në monitorimin e detyrimeve të prapambetura dhe kjo shton nevojën që audituesit e brendshëm të njihen më kuadrin ligjor dhe nënligjor që rregullon këtë fushë specifike të menaxhimit të zbatimit të buxhetit të shtetit;

- c) Risku i mashtrimit dhe flamujt e kuq . Lufta kundër korrupsionit dhe mashtrimit financiar kërkon angazhimin e të gjithë aktorëve të përfshirë, ku auditimi i brendshëm është një hallkë jo pak e rëndësishme në inxhirin e strategjisë antikorrupsion. Kontributi për të adresuar përmirësime të rëndësishme në proceset e qeverisjes së veprimtarisë në njësinë publike, nëpërmjet mbajtjes së risqeve në nivele të pranuar dhe përcaktimit të proceseve të kontrollit lidhur me parandalimin dhe luftën kundër mashtrimit financiar dhe korrupsionit.
- d) Inspektimi financiar. Roli dhe funksioni i inspektoreve financiare, lidhja auditim i brendshëm dhe inspektim financiar
- e) Menaxhimi i Projekteve të donatorëve . Njohuritë në mënyrën e menaxhimit të projekteve të financuar nga donatorë të ndryshëm, rregullat dhe procedurat për administrimin efektiv të fondeve të financimeve të huaja do të ndihmojë audituesit të pajisen me aftësi të reja lidhur me identifikimin e projekteve që kanë risk më të lartë

Moduli i Dytë : Qasja, metodat dhe udhezues specifike te auditimit

- a) Planifikimi Auditimit : Procedurat që ndiqen për hartimin e planit strategjik dhe vjetor të auditimit nga këndvështrimi i rasteve në praktikën audituese;
- b) Raportimi auditimit: Struktura e Raportit të Auditimit, formulimi i gjetjeve sipas elementëve përbërës;

- c) Ndjekja e rekomandimeve të auditimit
- d) Auditimi i Performancës : Objektivat , kryerja dhe mesahi i auditimit të performancës;
- e) Auditimi buxhetit të shtetit dhe Auditimi i detyrimeve të prapambetura ;

Moduli trete : Menaxhimi Projekteve, auditimi i fondeve te asistences se BE

Njohja e audituesve të njësive të auditimit të brendshëm që auditojnë projekte të financuara nga programet e Bashkimit Evropian (BE) me risitë e bazës ligjore e rregullative të fushës me qëllim rritjen e efektivitetit të menaxhimit të fondeve nëpërmjet vlerësimit të ligjshmërisë dhe efektivitetit të përdorimit të tyre në përputhje me rregulloret dhe direktivat e BE-së.

Në përfundim të këtij programi trajnimi audituesit e brendshëm do të mund të:

- a) njohin panoramën e përgjithshme të sistemit të menaxhimit të fondeve të asistencës së BE për vendet paraanëtarësimit (IPA);
- b) njohin strukturat dhe rregullat e menaxhimit, si dhe të ofrojë njohuri mbi qasjen e audituesve në angazhimet e auditimit të këtyre fondeve;
- c) kenë kuptim të qartë lidhur me kërkesat e standardeve ndërkombëtare të auditimit që aplikohen gjatë auditimit të fondeve të BE-së;

Prezantimi i temave të parashikuara në program do të kryhet nga trajnerët e miratuar nga Komisioni i Kualifikimit të audituesve të brendshëm, të cilët sipas kriterëve të përzgjedhjes zotërojnë njohuritë dhe eksperiencën që do t'i ndihmojë në sqarimin e rasteve, situatave apo pyetjeve konkrete që do të drejtojnë pjesëmarrësit në trajnim.

III.1 VLERËSIMI I BURIMEVE TË TRAJNIMIT

Individët mësojnë më shumë kur ata përfshihen në mënyrë aktive në procesin e trajnimit. Zhvillimi i kapaciteteve individuale çon në rritjen e kapaciteteve të vetë institucioneve, çka do të thotë dhe zhvillim në tërësi për shoqërinë.

Për këtë qëllim gjatë planifikimit të trajnimit çështjet kryesore që janë mbajtur në konsideratë janë si më poshtë:

- a) Të punohet në mënyrë të vazhdueshme për të përshtatur kërkesat e individëve me objektivat e zhvillimit të institucionit po ashtu dhe qeverisjes në përgjithësi.
- b) Vendosja e objektivave të qarta të trajnimit. Kjo ndihmon pjesëmarrësit të kuptojnë pritshmëritë e tyre në drejtim të njohjes, si dhe përcaktimit të metodave dhe mjeteve të trajnimit. Për më tepër, kjo do të ndikojë në vlerësimin e performancës së trajnerëve dhe vetë procesit të trajnimit.

- c) Siguria që çdo trajnim ka në qendër eksperiencën dhe njohuritë e pjesëmarrësve. Trajnimet duhet të projektohen të tilla që të maksimizojnë ndërveprimin midis teorisë dhe praktikës, po ashtu dhe midis vetë pjesëmarrësve.
- d) Përfshirjen e feedback-ut të pjesëmarrësve gjatë gjithë procesit: para, gjatë dhe pas trajnimit.

III.2 Grupet e synuara

Trajnimi i vijueshëm profesional i audituesve të brendshëm në detyrë në sektorin publik (të rinj apo me eksperiencë), i përcaktuar si detyrim ligjor ka për qëllim përditësimin e njohurive për ndryshimet në kuadrin rregullator dhe njohjen me risitë në fushën e auditimit të brendshëm.

Në trajnim planifikohet të jenë pjesëmarrës rreth 300 auditues të brendshëm në detyrë, (bazuar në të dhënat e analizuara në planin vjetor të konsoliduar të auditimit të brendshëm për vitin 2021).

Programi i trajnimit është parashikuar të zhvillohet në 40 orë trajnimi, për secilin auditues të brendshëm të certifikuar në detyrë, sipas grupeve të përcaktuara në kalendarin e shpërndarjes së pjesëmarrësve në trajnim pjesë integrale e këtij programi.

Modulet e trajnimit përmbajnë tema të konceptura në përshtatje me:

- a) Pozicionin e punës në njësinë e auditimit (drejtues, auditues i brendshëm);
- b) Eksperiencën që zotërojnë në fushën e auditimit të brendshëm, pavarësisht sezonit në të cilin janë pajisur me titullin “Auditues i brendshëm në sektorin publik”.

IV. CIKLI DHE DREJTUESIT E TRAJNIMIT

Programi i Trajnimit përfshin periudhën vjetore 2021, gjatë të cilës parashikohet të mbulohen me trajnime të gjitha kërkesat e nevojat e përcaktuara në procesin e Analizës së Nevojave për Trajnim.

Cikli i trajnimit synon të sigurojë, të ofrojë trajnime të përshtatshme, në kohë dhe me cilësi të lartë nga ekspertë të fushës së auditimit. Ai përfshin një model të qëndrueshëm për të kuptuar dhe vlerësuar nevojat për trajnim dhe për të hartuar dhe ofruar mbi këtë bazë, trajnime që përfshijnë metoda të përparuara, praktike dhe të përshtatshme për audituesit e brendshëm.

Organizimi dhe formatimi i trajnimeve janë konceptuar që t’i japin mundësinë çdo audituesi të brendshëm të marrë pjesë në jo më pak se **40 orë trajnimi gjatë vitit**.

Synimi për të siguruar cilësi të lartë në trajnim ka shtuar përpjekjet për të përfshirë trajnues/lektorë me profil të lartë profesional dhe integritet në fushën akademike dhe profesionale.

Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm në bashkëpunim me Drejtorinë e Harmonizimit të Auditimit të Brendshëm në përshtatje me temat e miratuara në Programin e trajnimit do të përzgjedhë trajnerët që do të prezantojnë informacionin në çdo fazë trajnimi.

Trajnerët lektorë që përzgjidhen duhet të plotësojnë kriteret e përcaktuara në nenin 13, të Rregullores për trajnimin e vijueshëm profesional të audituesve të brendshëm në sektorin publik, miratuar me Urdhër nr.3, datë 8.01.2016 të Ministrit të Financave, po kështu dhe materialet e trajnimit do të marrin miratimin e Komisionit përpara fillimit të procesit.

Nëpërmjet shembujve praktik apo rasteve studimore trajnerët do të duhet të nxitin pjesëmarrjen aktive në bashkëbisedim dhe ndërveprimin e audituesve të brendshëm për arritjen e objektivave të vendosura për secilin modul.

VI. VLERËSIMI I PERFORMANCËS SË PROCESIT TË TRAJNIMIT

Në përfundim të çdo trajnimi, feedback-u/informacioni nga pjesëmarrësit do të sigurohet nëpërmjet një "Formulari të Vlerësimit të Trajnimit", i cili do të shërbejë si bazë për rishikimin e Programit të Trajnimit dhe ofrimin e trajnimeve sa më të përshtatshme dhe të cilësisë së lartë për stafin si në formë ashtu dhe në përmbajtje.

Vlerësimi i performancës së Trajnimit do të përfshijë: vlerësimin e performancës dhe nivelit të trajnuesit/lektorit, metodat dhe format e trajnimit, përmbajtja dhe përshtatshmëria e tematikave të përzgjedhura, lehtësirat dhe mjaftueshmëria e materialeve të trajnimit etj.

Qëllimi i vlerësimeve lidhet me "vlerën e shtuar" në trajnim e përcaktohet si rritja që stafi i trajnuar arrin (njohuritë, aftësitë dhe cilësi të tjera), si rezultat i trajnimit të tyre në nivele më të larta. Vlera e shtuar i referohet çfarë vlere akumulon audituesi si rezultat i trajnimit brenda një periudhe kohe të caktuar. Me mbarimin e trajnimit, audituesit pjesëmarrës pajisen me "Vërtetim për pjesëmarrje" nga Drejtoria e Harmonizimit për Auditimin e Brendshëm, si dhe evidentohen në regjistrin përkatës të audituesve të brendshëm.

VII. MONITORIMI

Monitorimi i implementimit të Programit të Trajnimit të Vijueshëm Profesional konsiderohet shumë i rëndësishëm për procesin e zhvillimit profesional të audituesve të brendshëm, pasi ofron informacion të vlefshëm dhe në kohë për t'u siguruar se veprimtaritë po kryhen sikurse ishin parashikuar në këtë Program dhe ndihmon që veprimet korrigjuese të ndërmerren në kohë dhe po ecet në drejtim të plotësimit të objektivave.

Drejtoria e Harmonizimit për AB monitoron në mënyrë të vazhdueshme implementimin e Programit të miratuar. Ajo raporton në mënyrë periodike dhe sa herë që është e nevojshme dhe kërkohet tek Ministri i Financave dhe Ekonomisë, Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm si dhe strukturat e tjera drejtuese në sektorin publik sipas kërkesave të përcaktuara në kuadrin ligjor dhe mbështetës përkatës.

Nr.	Tema / Fusha e Trajnimit dhe Përshkrimi	Objektivat e Trajnimit	Grupet e synuara për pjesëmarrje	Formati i Trajnimit dhe kohëzgjatja	Trajnuesit	Periudha kohore
-----	---	------------------------	----------------------------------	-------------------------------------	------------	-----------------

TRAJNIME TË MENAXHIMIT TË FINANCAVE PUBLIKE

1.	Kwadri Programit Buxhetor Afatmesem	Duke prezantuar etapat e përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm (PBA) proceset, rolin dhe përgjegjësitë e aktorëve të përfshirë në të bazuar në shpjegimin e parimeve, rregullave dhe procedurave të përcaktuara në legjislacionin parësor dhe dytësor të menaxhimit të sistemit buxhetor shqiptar	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	2 orë trajnimi /në klasë ose online		Shtator 2021
2	Strategjia për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura dhe monitorimi i tyre	auditesit e brendshëm të njihen me kuadrin ligjor dhe nënligjor që rregullon këtë fushë specifike të menaxhimit e zbatimit të buxhetit të shtetit.	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	2 orë trajnimi /në klasë ose online		Shtator 2021

3	Risku i mashtrimit dhe flammujt e kuq	Kontributi për të adresuar përmirësimet e rëndësishme në proceset e qeverisjes së veprimtarisë në njësinë publike, nëpërmjet mbajtjes së risqeve në nivele të pranueshme dhe përcaktimit të proceseve të kontrollit lidhur me parandalimin dhe luftën kundër mashtrimit financiar dhe korrupsionit	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	2 orë trajnimi /në klasë ose online	Qershor 2021
4.	Inspektimi financiar	Roli dhe funksioni i inspektoreve financiarë, lidhja e auditimit me brendshëm dhe inspektimin financiar	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	2 orë trajnimi /në klasë ose online	Qershor 2021
5.	Menaxhimi i Projekteve të donatorëve	Njohuritë në mënyrën e menaxhimit të projekteve të financuar nga donatorët të ndryshëm, rregullat dhe procedurat për administrimin efektiv të fondëve të financimeve të huaja do të ndihmojnë audituesit të pajisen me aftësi të reja lidhur me identifikimin e projekteve që kanë risk më të lartë	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	2 orë trajnimi /në klasë ose online	Nëntor 2021

MODULLI I DYTE : QASJA, METODAT DHE UDHEZUES SPECIFIKE TE AUDITIMIT

6.	Planifikimi Auditimit	Procedurat që ndiqen për hartimin e planit strategjik dhe vjetor te auditimit nga këndvështrimi i rasteve në praktikën audituese	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	4 orë trajnimi /në klasë ose online		Tetor 2021
7.	Raportimi auditimit	Struktura e Raportit të Auditimit, formulimi i gjeqjeve sipas elementëve përbërës	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	4 orë trajnimi /në klasë ose online		Mars 2021
8.	Ndjekja e rekomandimeve të auditimit	Rritja e efektivitetit të auditimeve nëpërmjet ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve të auditimit	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	4 orë trajnimi /në klasë ose online		Shkurt 2021
9.	Auditimi i Performancës	<p>✓ Planifikimi i Auditimit: Objektivat dhe fushat e auditimit, vlerësimi i risqeve, detyrat e auditimit, periudha e auditimit, etj.</p> <p>✓ Kryerja e Auditimit: Mbledhja evidencës, kryerja e testeve;</p> <p>✓ Raportimi auditimit: forma dhe përmbatja e raporteve të auditimit;</p> <p>✓ Dokumentimi i Auditimit: përmbatja përdorimet e Dosjes së auditimit dhe llojeve të tjera të dokumentacionit.</p>	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	4 orë trajnimi /në klasë ose online		Maj 2021

10.	Auditimi buxhett të shtetit dhe Auditimi i detyrimeve të prapambetura	Auditimi buxhett të shtetit dhe Auditimi i detyrimeve të prapambetura procedurat specifike	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	4 orë trajnimi /në klasë ose online	Shtator 2021
-----	---	--	--	-------------------------------------	--------------

MODULI TRETË : MENAXHIMI PROJEKTEVE, AUDITIMI I FONDEVE TE ASISTENCES SE BE

11-15	Auditimi i fondeve te Programeve të Asistencës Akredituar nga BE: 1. Organizimi i sistemit të menaxhimit të IPA, strukturat dhe funksionet 2. Kuadri ligjor dhe metodologjia e auditimit te fondeve te BE; 3. Auditimi Sistemeve 4. Auditimi Operacioneve 5. Auditimi i llogarive	Në përfundim të trajnimit audituesit do të: a) njohin panoramën e përgjithshme të sistemit të menaxhimit të fondeve të asistencës së BE për vendet paraanëtarësimit (IPA); b) njohin strukturat dhe rregullat e menaxhimit, si dhe të ofrojë njohuri mbi qasjen e audituesve në angazhimet e auditimit të këtyre fondeve; c) kenë kuptim të gartë lidhur me kërkesat e standardeve ndërkombëtare të auditimit që aplikohen gjatë auditimit të fondeve të BE-së;	Të gjithë nivelet e 300 audituesve të brendshëm në detyrë të certifikuar	5 tema x 2 orë trajnimi /në klasë ose online	Prill 2021
					Nentor 2021